

КЎЧАЛАР ВА НОМЛАР

Пойтахтимиздаги мактабларда ҳинд тилини ўрганиш атрофида олиб борилаётган ишларнинг ҳақиқатлари ва натижалари ҳақида маълумот беришга асос қўйилди. Бу ўз ўрнида ўқувчиларнинг ҳинд тилини янада мукамалроқ ўрганиб олишига ёрдам беришга мўъаллақ бўлди. Суратда: Тошкентдаги 144-мактабнинг 8-«Б» синф ўқувчиси Шонста Хусанова ҳинд тилида машқ қилаётганда.

Н. АЪЗАМОВ фотоси.

Мана икки йилдики, Тошкент шаҳрини қайта қуриш ишлари кенг кўламда олиб борилаётган муносабати билан янги масжалар, хиёбонлар, проспеклар, кўчалар барпо бўлмоқда. Энди уларнинг қадимий ва навиқорон шаҳримизга мос равишда номлаш масаласи шу кунингиз энг ақтуал масалалардан бири бўлиб турибди. Бу масаланинг иқтисод ва маданийлик жуда яхши тушунишга эришиш керак. Шунингдек, муносабати билан янги кўчаларнинг номлашига оид фикр ва мулоҳазаларни, шунингдек меҳнатқашларнинг талаб ва истакларини ҳисобга олиб, жойларни номлаш ишнинг тартибга солиши ва қонунаштира бориши керак.

1965 йили ўт ўқирчи, милиция ва «Тез ёрдам» муассасалари учун нашр қилинган Тошкент кўчалари кўрсаткичи билан танишсангиз, унда бир қатор маъбуд номлар билан бирга, ҳақимизнинг юксак дидига мос бўлмаган номларнинг ҳам учратасиз (бундай номларнинг бири қисми ҳозирги кунда ўзгартирилган). Тўғри, Тошкентнинг микротопонимикасида СССР ҳақимизнинг бунимас дўстлиги ўз ифодасини топган. Қардош иттифоқчи республикалар шарофати улар номи билан аталувчи кўчалар бор. Иттифоқимизнинг бошқа шаҳарларида бўлгани каби бизнинг шаҳримизда ҳам марказий кўчалар улғур доҳирларимиз номи билан аталган. Бу ўзининг бутунги кувонқ ва бахтли ҳаёти учун ҳаммаш миннатдор ҳақимизнинг уларга бўлган самимий хурматининг яна бир рамзи. Шунингдек, кўчани кўчалар халқаро коммунистик ва ишчилар ҳаракати арбоблари, Ўзбекистонда Советлар тузумини мустаҳкамлаш учун курашган ишчилар, фан ва маданият намояндалари номи билан аталиб, уларнинг хотираси абадийлаштирилган. Буларнинг ҳаммаси яхши. Лекин, маъбуд Тошкент кўчалари, тор кўча (тушун) ёки ён кўча (перевулк, проезд) аталлишида ном дегинга арзунсиз атамалар ҳам бор. Масалан, Чилонзор районида Мош (ён-кўча), Пашмак (тор кўча), Лампазор (кўча), Қоқчиқ (тор кўча), Зор (ён кўча), Заболотная (кўча), Брак (кўча), Воф (кўча), Киров районида Кетмон (кўча), Қуйбўшиқ районида Безиминий (тор кўча), Ленин районида Глухой (тор кўча), Фрунзе районида Временная (кўча) ва бошқалар.

кентнинг туғилиш ва ривожланиш тарихини кўрсатувчи янги хусусиятлар пайдо бўлди. Бу хусусиятлар бир-бирига дўст ва ҳамкор ҳалқларимизнинг қандан ёрдами туфайли яратилган ишшоолар, микрорайонлар, масжалар, хиёбонларда кўринмоқда, халқлар дўстлигининг ёрқин ифодаси энди уларнинг номларида намоён бўлмоғи керак. Шунингдек боғроқларга, гул ва гулзорларга айланган шаҳримиздаги жойларнинг исми ҳам жиҳати монанд, халқимизнинг юксак дидига мос, шу билан бирга эстетик завоқ ҳам берадиган бўлиши керак.

Шу муносабати билан жойларнинг номлашда ҳисобга олиниши керак бўлган мулоҳазаларни айтаётган бўлишимиз керак. Бу шубҳасиз, Тошкентни қайта қуриш билан боғлиқ ҳолда яратилган янги проспеклар ва кўчаларнинг номлашда, шунингдек маъбуд номларни қайта қўриб чиқишда ёрдам берар.

Шаҳримиз хиёбонлари, проспеклар ва кўчаларига қуйилган принциплар асосида ном ташлаш мумкин:

1. Киши номи: доҳийлар (Маркс, Энгельс, Ленин), давлат арбоблари (Киров, Калинин, Очунбаев, Икромов), коммунистик ва ишчилар ҳаракатининг атоқли раҳбарлари (Толятин, Клара Цеткин), фан ва маданият намояндалари (Мичурин, Сулаймонова, Ха...

ШАҲАР ТЕМАСИДА

Мид Олимжон, Шайхзода, Шевченко, Абор Хидоятлов, Уйғур, саркарларга, граждонлар ва Улғур Ватаи уруши қаҳрамонлари (Фрунзе, Эриғитов, Вагитин, Матросов), Совет Иттифоқи ва Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари (Собир Раҳимов, Гагарин, Турсунқулов).

Атоқли кишиларнинг номлари кўчаларимизда абадийлаштирилганда шу кўчаларнинг боши ва охирида улар ҳақида маълумот берувчи лавҳалар ўрнатилса ёмон бўлмади. Бу масала жойларга ном қўйиш комиссиясини томонидан қўрилган бўлса ҳам уш аммалта охиридаги тазавиллаштириш керак. Бу соҳада мунтазам иш олиб бориш маъзум бир муассасага юктатилиши бу лавҳаларнинг шакл ва материал жиҳатидан бир хил бўлишини таъминлаган бўлар эди.

2. Иттифоқчи республикалар, ўлкаларнинг пойтахтлари ва маданий шаҳарлар, шунингдек республикамиздаги ишчилар шаҳарларининг номлари (Украина, Озарбайжон, Олтой, Москва, Киев, Боку, Фаргона, Самарқанд).

3. Тарихий воқеалар, байрамлар номи (9-январь, 1-Май, 8-Март).

4. Тоғлар, чўққилар, дарёлар ва...

Спорт

КЕСКИН КУРАШ-ДАН СЎНГ

Тошкентдаги «Ешлик» мажлисида ўтказилган мамлакат ва олимпия чемпионати мусобақаларида қизиб бормоқда. Мусобақаларнинг тўртинчи кунин Тошкентнинг «Динамо» командаси Мовсаннинг «Локомотив» волейболчилари билан куч синониди. Тошкентчилар аввали кунилардаги муваффақиятисизликлари олдига ўзини оқлаш учун астойдил ҳаракат қилдилар. Майдада кураш кескин давом этди. Лекин бахт Москва теннисчиларига қўлиб бонди. Учрашув 3:2 ҳисобида меҳмонлар фойдасига тугади. Тошкент динамичлари ҳамон бир очко билан қолмоқдалар.

ФУТВОЛ МАЙДОНЛАРИДА

Москванинг «Спартак» футболчилари янги мавсумга тайёргарликни Самарқанд шаҳрида бошлаб юбордилар. Улар бу ерда дастлабки ўртоқлик учрашувини ҳам ўтказдилар. Москваликлар «Б» классида қатнашадиган Самарқанд шаҳар командасини осонгина маълумиятга уратдилар. Ҳисоб 5:1.

СССР футбол федерациясини президиумнинг қарорига мувофиқ Совет давлатининг 50 йиллиги номидаги кўча мукофоти Москва динамичларига берилди. Команда бу мукофотга ёш футболчилар тайёрлашдаги яхши натижалари, Бутуниттифоқ ва халқаро мусобақаларда муваффақиятли қатнашганини туфайли эришди.

БИЛДИРИШ

Бугун кундуз соат 12 да Тошкент шаҳридаги шаҳар комитетининг мажлислар залда район радио эшиттириш редакторлари, колхоз ва совхозлар радиоэстетлари директорларнинг икки кунлик семинар-кеңашга очилди. Семинар Тошкент шаҳридаги шаҳар комитети ва Ўзбекистон Журналистлар Союзи Тошкент бўлими ўтказилди.

ЯХШИ АНЪАНАЛАР

ОДДИЙ БИР учрашув катта тўйга айланиб кетишини ҳеч ким кутмаган эди. Маҳалла хотин-қизлар шевати аёлларимиз бир хур санб бўлишимиз деб ҳаммаси муғдор хотин-қизлар ва даваскор саньаторлар билан учрашувга таклиф этганди.

Тўйнинг сочини дастурдон атрофида ўтирган нуруний оҳанон ва отахонлар, гулгун чеҳралли ёшлар нингоҳи ўртадаги саньаторларга қадалган. Дилшоҳ Убаев билан Ҳамдам Маҳмадлар қўлда соз, тилда кўшиқ билан маҳалла аҳлини муборакбод этиштипти. Жамилла Қўлиева кўшиқчи монанд рақсга тушди. Ҳаммамнинг юзюзида табассум, хурсанд, қувонқ.

«Бешиқарғон» масивиндаги Ульёнов маҳалласида 450 дан ор-

ТУРИСТЛАР, СИЗЛАР УЧУН

Ўзбекистон қишлоқ меҳнатқашлари ва ирригаторларидан 60 дан ортққ киши бу йил биринчи бўлиб чет эл саёҳатига чиди. Улар Германия Демократик Республикаси билан Чехословакияда бўлиб, бу мамлакатлардаги шаҳарларнинг диққатга сазовор жойларида бўлдилар. Иқтисодий ва маданий ривожланишда эришган муваффақиятлари билан танидилар. Февралда эса Францияга ва бошқа чет мамлакатларида экскурсияларининг яна бир неча гуруҳлари қўнайд.

1968 йилда геологлар, машинасозлар, тўқимачилар, ўқитувчилар, маданият арбоблари, маънавий хизмат ҳодимларининг катта-катта гуруҳлари коллектив бўлиб Болгария, Польша, ГДР ва бошқа социалистик мамлакатларга саёҳат қилдилар. Европа бўйлаб, Балтика ва Шимолий денгизлар бўйлаб, Бельгия, Голландия, Габрий Африка бўйлаб, Дунай бўйлаб, Ҳиндистон, Цейлон, Мексика ва бошқа мамлакатларга сафарларининг яна бир неча гуруҳлари ўтказиш кўзда тутилган. (ЎзТАГ).

„ДЎСТ“ МАСЛАҲАТИ

Яқинда мансабимни оширишди. Буни қарангки, секинчадан чет рамадаги табассум аримасдан туриб Сквердаги хиёбонда анандадан буён куришмаган дўстимни учратиб қолдим.

У олдин оддий қўришчилик қилди. Кейин янги гапни эшиткан қучоқлагича янги лавозим билан табриқлай кетди.

—Жуда яхши, жуда хурсандман, — деди у. — Мансабим чакки эмас, энди гап фақат уни сақлаб қола билиш. Ҳа, шундай оғайни. Дарахт теласига чикки бошқа, мевасини узиб ейиш бошқа. Менаги ишонвер, бошимдан ўтганда...

— Албатта, албатта!

— Сен энди оддий ҳодим эмассан, катта бир идоранинг бошлиғисан. Шундай экан ишга ундан олдин келажурма, оубрийингга пурту етади. Кейин...

— Бу унчаллик...

— Ҳа, шовима, гапимни бўлма! Кишини олдинда, ха олдинда! Кабинетинга кирдингми, столга ўтиришга ошима, оубру оёқ ости бўлган бўлади.

— Ахир, ўтирмай иш қилиб бўладими?

— Гап иш қилишда эмас, қилмасликда. Телефон жиринглаб қолдим, шовима-пиша трубкага апишма. Гаров болғишим мумкинки, доимо иш юзасидан қўнғироқ бўлади, кейин қабул соатининг ха чегаралаб қўй.

— Унақада нима билан шуғулланишим керак?

— Ҳовлиқима, иш топилад. Шахматга қалайсан. Яхши, Икки-уч партия тикишинг билан қарабсанки, туш. Буёғи оват. Кабинетдан чиқибтанда ўзингни толик катга сол. Ен-верингдагилар биллиб қўйисин, сенинг овақлатиш тугул бошингни қўшишга ха вақтинг йўқлигини.

— Борди-ю, мени бирор одам сўраб қолса-чи?

— Ия, секретаринг соғдир, ёки соқовми? Мажлисларда ёки ҳозиргина объекта кетган эдилар десин. Яхши, муҳим масала билан кичиб кетдилар, дегани маъқул. Вақ-қорсининг хўрози шу! — Шунга маслаҳатингни бори?

— Йўқ, йўқ! Хали асосинини айтганимча йўқ! Собик дўст — бирдорлар билан қандай муомалада бўлишим биласан-ми?

— Собик! Менинг собик дўстларим йўқ. Ҳаммаси ҳам ҳақиқий.

— Бундай бўлиши мумкин эмас. Янги мансаб, янги дўст орттириш имконини беради. Узинг биласан бир хил оғайнилар бўлади. Булар бўлмаста тишининг оқини кўрсатиб, олдинга келаверади. Улардан қўтиларим десанг, кабинетинга киринишга рўйхат берма, у-бу сўраса, «билмадим», «ҳозир вақтим йўқроқ», «деб мужмал жавоб қатар. Ҳа,— сени кўрсин, ҳозир эздлик билан янги иш ҳаракатига туш. Кейин хурсанд бўласан.

— Эсини ҳам чакки эмас, ҳозирча бўлаверад.

— Қизилсан-е. Агар шундай қилмасанг ўзингга ўзинг «камқасега бошлик» деган маломатни орттирган бўласан.

Нихоят дўстим енгимга епишган қалтагина оқ ипни эҳтиботлик билан олди-да, кейин боғидек қўлимини яна узок силкиди. Сўнг қўлини кўксига қўйиб орқеси билан тисарилганча узоклашди.

Шунча гаплагиб турибми, дўстимнинг ҳозирги иш жойини сўрашини унутибман.

— Айтгандай, Саттор, хў Саттор! Қаерда ишлайсан ўзинг, телефонингни билиб қўй, яна гап-лашарми.

Саттор бедана юриш қилиб орқесига қайтди. Биров гапини эшитиб қолишдан чўнгандай қўлимга шивирледи:

— Ҳозир ҳақ қаерда ишламаяман. Яқинда бўшатишди. Нега шундай қилишди, худҳо ҳақки билмаман.

Э-ҳа...

Я. САЛИМОВ.

ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ

Реклама ва Эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 дан — Москва курсатади, **ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ**

Ўзбек тилида: 17.55 — Эшиттириллар программаси, 18.00 — Телевизионликлар (рус тилида), 18.10 — Юдузча (мантабага ешдаги болалар ва кичин ешдаги ўқувчилар учун), 18.40 — Экономикани ўрганамиз (ишлон хўналий ҳодимлари учун), 19.00 — Концерт «Хайтарма» ансамбли, 19.40 — Телевизионликлар, 19.55 — Эшиттириллар программаси.

20.00 дан — Москва курсатади.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Рус тилида: 17.55 — Эшиттириллар программаси, 18.00 — Раҳим ва Жуқ (болалар учун қўйилган фильм), 18.20 — Укувчи нундаги, 18.50 — Нил устида кувш (илми-оммабон фильм), 19.00 — Телевизионликлар, 19.10 — Олмалик-металлурлар шаҳри (сўнжатил фильм), 19.20 — Таншинг — ёш созанидалар.

Ўзбек тилида: 20.00 — Ўзбекистон халқ санъати, 20.20 — Фан оламида, 20.40 — Телевизионликлар, 20.50 — Ўзбекистон санъат устаси, 21.50 — Улар Ултонабийлар (бадий фильм).

ЎЧИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 20.00 — Мультифильм (болалар учун), 20.10 — Номиниатур минбари, 20.40 — Қор (телеопера).

Ўзбек тилида: 21.20 — Адабий Точкент, 21.40 — Россия юлдузлари (хўнажатил фильм).

ТЕАТР

НАВОНИ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРАДА — 31/1 да Майсарининг иши.

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 31/1 да Сарифомат дилбарим, 1/1 да Кирил Лир.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «Майянда мосваиллар» — Совет цирки усталари ва Олег Соколов раҳбарлигидаги радио-механик одам — «Робот» аттракционининг хайрашув гастроллари. Билетлар сотилмоқда.

КИНО

Ричард — III (I ва 2 серия) — САНЪАТ САРОИ. «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛИГИ». «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛИГИ». «МОСКВА». «ДРУЖБА» (нундуз ва кечкурун).

Шоҳ Султон ҳақида эртан —

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бirlашган нашриятининг босмаҳонаси. Тошкент шаҳри.

„Уйқудаги гўзал“

Аргентиналик Мариа Елена Тельо чинакал қўйқудаги гўзалдир. 19 ёшли бу қўз мана беш йилдан бери тинмай ухлайди.

1963 йилнинг 22 ноябрида президент Кеңедининг ўлими ҳақида хабарини эшитиб, қаттиқ таъсирлангандан сўнг у летаргия юкисига кетган эди.

Яқинда Мариа самолётда ўз қадрдон шахри Сан-Мартиндан Бунос-Айресга келтирилди, бу ерда медицина текширувдан ўтказиб мақсадида уни клиникалардан бирига етқизишди.

Қўз онасининг айтишича, ўтган вақт ичиди Мариа атиги бир марта, 1964 йилда кўзини очиб, биринки оғиз сўз айтган, сўнгра яна уяққа кетган. Қўзига даволлаш учун врачлар психотерапия ва массаждан фойдаланишапти. Олимлар летаргия юкис қачонгача давом этишини олдиндан айтиб беришда қийналяптилар.

ЮГИ—ТАСС фотоси, «Эз рубемон» ҳафталигидан.

Тошкент шаҳар Меҳнат Қизил Байрон ордин 24-урта миқтаб коллективни шу мактабинг ўқитувчиси

Махмуд ИУДШЕВНИНГ

вафот этганини муносабати билан марҳумнинг оиласига чўпур таъзия нэхор қилди.